Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA IŠVADA,
pateikta 2022 m. rugsėjo 15 d.[1]

Byla C-46/21 P

Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (ACER)
prieš

Aquind Ltd

„Apeliacinis skundas – Energetika – Reglamentas (EB) Nr. 713/2009 – ACER sprendimas atmesti prašymą taikyti išimtį, susijusią su naujomis elektros linijų jungtimis – ACER apeliacinei tarybai pateiktas skundas – ACER apeliacinės tarybos funkcijos, sudėtis, įgaliojimai ir procedūros trukmė – Kontrolės intensyvumas – Reglamento (EB) Nr. 714/2009 17 straipsnis – Naujoms elektros linijų jungtims taikoma išimčių tvarka – Reglamento (ES) Nr. 347/2013 12 straipsnis – Bendroji tarptautinės energetikos infrastruktūros finansavimo sistema – Bendro intereso projektų finansavimas – Tarpvalstybinis sąnaudų paskirstymas“

1. Išnagrinėjęs šį apeliacinį skundą Teisingumo Teismas galės priimti sprendimą dėl kontrolės, kurią Sąjungos agentūrų apeliacinės tarybos turi taikyti, kai sprendžia dėl joms pateiktų skundų, intensyvumo.

2. Konkrečiai kalbant, Teisingumo Teismas turės patvirtinti arba atmesti Bendrojo Teismo poziciją, kurios Bendrasis Teismas laikėsi dabar apeliacine tvarka nagrinėjamame sprendime[2], kad Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (toliau – ACER) apeliacinė taryba[3] privalėjo patikrinti šios agentūros sprendimus, nagrinėdama ne tik akivaizdžias klaidas.

3. Nors jau yra suformuota jurisprudencija dėl kitų įstaigų, pavyzdžiui, Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO) ir Bendrijos augalų veislių tarnybos (CPVO), apeliacinių tarybų įgaliojimų, dar nėra jurisprudencijos, susijusios su ginčais, išnagrinėtais kitų apeliacinių tarybų, kurių sprendimai vis dažniau perduodami nagrinėti Bendrajam Teismui[4]. Dėl to šis apeliacinis skundas yra svarbus[5].

1 Originalo kalba: ispanų.

2 2020 m. lapkričio 18 d. Sprendimas *Aquind / ACER* (T-735/18, EU:T:2020:542). Toliau – skundžiamas sprendimas.

3 ACER reglamentuojančios teisės nuostatos įtvirtintos 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 713/2009, įsteigiančiame Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (OL L 211, 2009, p. 1). Šis reglamentas panaikintas 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/942, kuriuo įsteigiama Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (OL L 158, 2019, p. 22).

4 Dėl Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) apeliacinės tarybos žr. 2019 m. rugsėjo 20 d. Bendrojo Teismo sprendimus *BASF Grenzach / ECHA* (T-125/17, EU:T:2019:638) ir *Vokietija / ECHA* (T-755/17, EU:T:2019:647).

5 Žr. išsamią analizę, pateiktą Chamon, M., Volpato, A. ir Eliantonio, M. (leid.): *Boards of Appeal of ES Agencies: Towards Judicialization of Administrative Review*?, *Oxford University Press*, 2022.

4. Nagrinėjamas ginčas iš esmės susijęs su ACER sprendimu (Nr. 05/2018), kuriuo Didžiosios Britanijos ir Prancūzijos elektros perdavimo tinklus jungiančios infrastruktūros statybai atsisakyta leisti netaikyti tam tikrų įpareigojimų, nustatytų elektros energijos rinkos liberalizavimo taisyklėse.

5. Tame sprendime (vėliau patvirtintame ACER apeliacinės tarybos sprendimu Nr. A-001-2018) Reglamento (EB) Nr. 714/2009[6] 17 straipsnio 1 dalis buvo taikoma siejant su Reglamento (ES) Nr. 347/2013[7] 12 straipsnyje numatyta bendrąja energetikos infrastruktūros finansavimo tvarka.

I. Teisinis pagrindas

A. Reglamentas Nr. 713/2009

6. 19 straipsnyje[8] nurodyta:

„1. Kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo, įskaitant nacionalines reguliavimo institucijas, gali pateikti apeliacinį skundą dėl 7, 8 arba 9 straipsniuose nurodyto sprendimo, skirto tam asmeniui, arba dėl sprendimo, kuris, nors ir skirtas kitam asmeniui, yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su tuo asmeniu.

<…>

4. Jei skundas yra priimtinas, Apeliacinė taryba tiria, ar jis tinkamai pagrįstas. Nagrinėdama apeliacinį skundą, kiekvieną kartą, kai reikia, ji kviečia šalis per nustatytus terminus pateikti pastabas dėl jos pateiktų pranešimų arba dėl kitų apeliacinio proceso šalių pateiktų pranešimų. Apeliacinio proceso šalys turi teisę pateikti paaiškinimus žodžiu.

5. Pagal šį straipsnį Apeliacinė taryba gali naudotis visais įgaliojimais, kurie priklauso Agentūros kompetencijai, arba ji gali perduoti bylą kompetentingam Agentūros padaliniui. Pastarajam Apeliacinės tarybos sprendimas yra privalomas.

<…>“

7. 20 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal Sutarties 230 straipsnį Pirmosios instancijos teismui arba Teisingumo Teismui gali būti pateiktas ieškinys, kuriame ginčijamas Apeliacinės tarybos priimtas sprendimas, o tais atvejais, kai Apeliacinė taryba tokios teisės neturi, Agentūros priimtas sprendimas.“

[6] 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003 (OL L 211, 2009, p. 15).

[7] 2013 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB ir kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 713/2009, (EB) Nr. 714/2009 ir (EB) Nr. 715/2009 (OL L 115, 2013, p. 39). Jis dar vadinamas Transeuropinių energetikos tinklų reglamentu (toliau – TEN-E reglamentas).

[8] Pateikiu šio straipsnio redakciją, galiojusią tuo metu, kai kilo ginčas. Reglamente 2019/942 jį atitinka 28 straipsnis, kurio 5 dalyje nustatyta: „Apeliacinė taryba gali patvirtinti sprendimą arba perduoti bylą kompetentingam ACER padaliniui. Pastarajam Apeliacinės tarybos sprendimas yra privalomas“.

B. Reglamentas Nr. 714/2009

8. 17 straipsnyje nustatyta:

„1. Jeigu pateikiamas prašymas, naujoms nuolatinės srovės jungiamosioms linijoms tam tikrą ribotos trukmės laikotarpį gali būti netaikoma šio reglamento 16 straipsnio 6 dalis ir Direktyvos 2009/72/EB[9] 9 bei 32 straipsniai ir 37 straipsnio 6 bei 10 dalys, jeigu laikomasi šių sąlygų:

a) investicijos turi didinti konkurenciją elektros energijos tiekimo srityje;

b) investavimo rizikos lygis yra toks, kad apskritai nebūtų investuojama, jeigu nebūtų suteikta išimtis;

c) nuosavybės teisė į jungiamąją liniją turi priklausyti fiziniam ar juridiniam asmeniui, kuris bent dėl savo teisinės formos yra nepriklausomas nuo sistemos operatorių, kurių sistemose ta jungiamoji linija bus nutiesta;

d) tos jungiamosios linijos naudotojai moka naudojimosi mokestį;

e) iš dalies atvėrus rinką, kaip nurodyta 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių [(OL L 27, 1997, p. 20; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 3)] 19 straipsnyje, jokia jungiamosios linijos kapitalo ar eksploatavimo sąnaudų dalis nebuvo atgauta iš jokios mokesčių, mokėtų už naudojimąsi jungiamąja linija sujungtomis perdavimo ar skirstymo sistemomis, dalies; ir

f) išimtis negali turėti neigiamo poveikio konkurencijai ar elektros energijos vidaus rinkos arba reguliuojamos sistemos, su kuria jungiamoji linija sujungta, veiksmingam veikimui.

<…>

4. Atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijos kiekvienu atveju priima sprendimą dėl išimties suteikimo pagal 1, 2 ir 3 dalis. Išimtį galima taikyti visam naujos jungiamosios linijos pajėgumui ar jo daliai arba visam gerokai padidintam eksploatuojamos jungiamosios linijos pajėgumui ar jo daliai.

Per du mėnesius nuo dienos, kai prašymą suteikti išimtį gavo paskutinė iš atitinkamų reguliavimo institucijų, Agentūra gali pateikti patariamąją nuomonę toms reguliavimo institucijoms, kad jos galėtų remtis šia nuomone priimdamos sprendimą.

Sprendžiant, ar suteikti išimtį, kiekvienu atveju svarstoma, ar reikia nustatyti išimties taikymo trukmės ir nediskriminacinės prieigos prie jungiamosios linijos sąlygas. Sprendžiant dėl tų sąlygų pirmiausia atsižvelgiama į papildomus pajėgumus, kurie turi būti sukurti[,] arba turimų pajėgumų modifikavimą, projekto įgyvendinimo trukmę ir nacionalines aplinkybes.

Prieš suteikdamos išimtį atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijos priima sprendimą dėl pajėgumų valdymo ir paskirstymo taisyklių ir mechanizmų. Perkrovos valdymo taisyklėse

9 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009, p. 55).

įrašomas įpareigojimas nepanaudotus pajėgumus pasiūlyti rinkoje, o įrenginio naudotojams suteikiama teisė pajėgumus, dėl kurių jie yra sudarę sutartis, parduoti antrinėje rinkoje. Vertinant 1 dalies a, b ir f punktuose nurodytus kriterijus atsižvelgiama į pajėgumo paskirstymo procedūros rezultatus.

Jeigu visos atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius susitarė dėl sprendimo suteikti išimtį, jos informuoja Agentūrą apie tą sprendimą.

Sprendimas suteikti išimtį, įskaitant šios dalies antroje pastraipoje nurodytas sąlygas, turi būti tinkamai pagrįstas ir paskelbtas.

5. 4 dalyje nurodytą sprendimą priima Agentūra:

a) jeigu visos atitinkamos reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo dienos, kai buvo pateiktas prašymas paskutinei iš tų reguliavimo institucijų suteikti išimtį, negali susitarti; arba

b) gavusi bendrą atitinkamų reguliavimo institucijų prašymą.

Agentūra, prieš priimdama tokį sprendimą, konsultuojasi su atitinkamomis reguliavimo institucijomis ir prašymo teikėjais.

<…>“

C. TEN-E reglamentas

9. 12 straipsnyje nustatyta:

„1. Su prie II priedo 1 punkto a, b ir d papunkčiuose ir II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamu bendro intereso projektu susijusias faktiškai patirtas investicines sąnaudas (neskaitant priežiūros išlaidų) prisiima atitinkamų valstybių narių, kurios patiria grynąjį teigiamą projekto poveikį, atitinkami PSO arba perdavimo infrastruktūros projekto rengėjai ir šias sąnaudas tokia apimtimi, kiek jų nepadengia mokesčiai už perdavimą apkrauta linija ar kit[i] mokesč[iai], padengia tinklo naudotojai mokėdami už tinklo prieigą tose valstybėse narėse pagal nustatytus tarifus.

2. Prie II priedo 1 punkto a, b ir d papunkčiuose ir II priedo 2 priedo [punkte] nurodytų kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei bent vienas projekto rengėjas prašo atitinkamų nacionalinių institucijų taikyti šį straipsnį visoms ar daliai projekto sąnaudų. Be to, prie II priedo 2 punkte nurodytų kategorijų priskiriamiems bendro intereso projektams 1 dalis taikoma tik tuo atveju, jei jau atliktas rinkos paklausos vertinimas ir iš jo matyti, kad negalima tikėtis, jog faktiškai patirtas investicines sąnaudas padengs gaunami tarifiniai mokesčiai.

<…>

3. Bendro intereso projekto, kuriam taikoma 1 dalis, rengėjai visas atitinkamas nacionalines reguliavimo institucijas nuolat (bent kartą per metus, iki tol, kol objektas bus perduotas eksploatuoti) informuoja apie to projekto pažangą ir nustatytas su juo susijusias sąnaudas bei poveikį.

Kai toks projektas yra pakankamai parengtas, projekto rengėjai, pasikonsultavę su valstybių narių, kurios patiria grynąjį teigiamą projekto poveikį, PSO, pateikia paraišką dėl investicijų. Į tą paraišką dėl investicijų jie įtraukia prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, jį pateikia visoms atitinkamoms nacionalinėms reguliavimo institucijoms ir prie jo prideda:

a) konkretaus projekto sąnaudų ir naudos analizę, atitinkančią pagal 11 straipsnį parengtą metodiką ir parengtą atsižvelgiant į naudą, patiriamą didesniu nei atitinkamos valstybės narės mastu, ir

b) verslo planą, kuriame įvertinamas finansinis projekto perspektyvumas, įskaitant pasirinktą finansavimo priemonę, o II priedo 2 punkte nurodytai kategorijai priskiriamo bendro intereso projekto atveju – rinkos tyrimų rezultatus[,] ir

c) jeigu projekto rengėjai susitaria, pagrįstą pasiūlymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo.

<…>

4. Per šešis mėnesius nuo vėliausios paraiškos, kuri pateikiama paskutinei iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų, gavimo datos nacionalinės reguliavimo institucijos, pasitarusios su atitinkamais projekto rengėjais, priima suderintus sprendimus dėl investicinių sąnaudų paskirstymo kiekvienam projekto sistemos operatoriui ir tų sąnaudų įtraukimo į tarifus. Nacionalinės reguliavimo institucijos gali nuspręsti paskirstyti tik dalį sąnaudų arba gali nuspręsti sąnaudas paskirstyti pagal kelių bendro intereso projektų rinkinį.

<…>

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos, remdamosi šio straipsnio 4 dalyje nurodytu tarpvalstybiniu sąnaudų paskirstymu, nustatydamos ar tvirtindamos tarifus pagal [Direktyvos 2009/72] 37 straipsnio 1 dalies a punktą ir Direktyvos 2009/73/EB[10] 41 straipsnio 1 dalies a punktą, į sąnaudas, kurias PSO ar kitas projekto rengėjas iš tikrųjų patiria investuodamas, atsižvelgia tiek, kiek šios sąnaudos atitinka veiksmingo ir panašios struktūros operatoriaus sąnaudas.

Apie sąnaudų paskirstymo sprendimą nacionalinės reguliavimo institucijos nedelsdamos praneša agentūrai ir pateikia visą su sprendimu susijusią informaciją. <…>

<…>

Sąnaudų paskirstymo sprendimas yra skelbiamas.

6. Jeigu atitinkamos nacionalinės reguliavimo institucijos per šešis mėnesius nuo dienos, kai paraišką gauna paskutinė iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų, nesusitaria dėl prašymo dėl investicijų, jos nedelsdamos informuoja agentūrą.

Šiuo atveju arba gavusi atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų bendrą paraišką, sprendimą dėl paraiškos dėl investicijų, įskaitant šio straipsnio 3 dalyje nurodytą prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, ir dėl investavimo sąnaudų įtraukimo į tarifus būdo agentūra priima per tris mėnesius nuo kreipimosi į agentūrą dienos.

[10] 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB (OL L 211, 2009, p. 94).

<…>“

II. Bylos aplinkybės ir skundžiamas sprendimas

10. Bylos faktinės aplinkybės išdėstytos skundžiamo sprendimo 1–13 punktuose. Iš jų išskirsiu šias:

– *Aquind Ltd*, Jungtinėje Karalystėje įsteigta akcinė bendrovė, plėtoja jungties, sujungiančios Jungtinės Karalystės ir Prancūzijos elektros energijos perdavimo tinklus (toliau – *Aquind* jungtis), projektą,

– 2017 m. gegužės 17 d. *Aquind* Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės nacionalinėms reguliavimo institucijoms (toliau – NRI) pateikė prašymą taikyti išimtį *Aquind* jungčiai,

– kadangi šios abiejų šalių institucijos susitarimo nepasiekė, atitinkamai 2017 m. lapkričio 29 d. ir gruodžio 19 d. prašymą taikyti išimtį jos perdavė ACER, kad ši pati priimtų sprendimą,

– 2018 m. balandžio 26 d. *Aquind* jungtis įgijo bendro intereso projekto statusą,

– 2018 m. birželio 19 d. Sprendimu Nr. 05/2018 ACER atmetė prašymą taikyti išimtį,

– ACER laikėsi nuomonės, kad, nors *Aquind* atitiko Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies a ir c–f punktuose išvardytas sąlygas, būtinas siekiant taikyti išimtį, tos pačios nuostatos b punkte numatyta sąlyga nebuvo įvykdyta,

– konkrečiai kalbant, ACER pažymėjo, kad 2018 m. balandžio mėn. jungtis įgijo bendro intereso projekto statusą, todėl *Aquind* galėjo prašyti taikyti TEN-E reglamento 12 straipsnį, kuriame numatyta tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo galimybė, tačiau to nepadarė,

– ACER nusprendė, kad negalima atmesti galimybės, jog reguliuojamoje sistemoje numatyta teikti finansinė parama galėjo būti skirta *Aquind* jungčiai. Dėl to negalima pakankamai užtikrintai nustatyti, kad yra rizika, pagrįsta finansinės paramos nebuvimu reguliuojamoje sistemoje,

– ji taip pat nusprendė, kad su pajamomis susijusi rizika, išskirtinė rizika, susijusi su rinka, dėl tiesioginės konkurencijos su kitomis jungtimis ir netikrumo dėl perkrovos pajamų patiriama rizika, Jungtinės Karalystės tinklo atjungimo rizika, su *Aquind* jungties statyba susijusi rizika, visų pirma su „Brexit“ susijusi politinė ir makroekonominė rizika, nebuvo įrodytos arba buvo nepakankamai įrodytos,

– 2018 m. rugpjūčio 17 d. *Aquind* apskundė ACER sprendimą Apeliacinei tarybai; ši taryba sprendimą patvirtino 2018 m. spalio 17 d. Sprendimu Nr. A-001-2018.

11. *Aquind* Bendrajame Teisme pareiškė ieškinį dėl Apeliacinės tarybos sprendimo panaikinimo (byla T-735/18).

12. Bendrasis Teismas skundžiamu sprendimu patenkino ketvirtąjį ir devintąjį *Aquind* ieškinio pagrindus, todėl panaikino Apeliacinės tarybos sprendimą. Jis atmetė likusią ieškinio dalį ir priteisė iš ACER bylinėjimosi išlaidas.

13. 2021 m. sausio 27 d. ACER pateikė šį apeliacinį skundą [11]. Savo ruožtu 2021 m. balandžio 17 d. *Aquind* taip pat pateikė priešpriešinį apeliacinį skundą dėl skundžiamo sprendimo.

14. Priėmus skundžiamą sprendimą, 2021 m. vasario 5 d. Apeliacinė taryba nusprendė atnaujinti procedūrą ir pripažino *Aquind* skundą nepriimtinu [12].

15. Be to, 2019 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn. *Aquind* Prancūzijos, Jungtinės Karalystės, Ispanijos ir Vokietijos NRI pateikė prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo. Gavus šį prašymą pradėta procedūra buvo nutraukta pripažinus, kad pagal Deleguotąjį reglamentą (ES) 2020/389 [13] *Aquind* jungtis nebėra bendro intereso projektas.

16. 2020 m. gegužės 29 d. ir birželio 2 d. *Aquind* Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės NRI pateikė antrą prašymą 25 metus taikyti dalinę išimtį [14] *Aquind* jungčiai. 2021 m. sausio 27 d. šios dvi institucijos paskelbė, kad negali tenkinti prašymo, nes dėl „Brexit'o" įsigaliojo Sąjungos ir Jungtinės Karalystės prekybos ir bendradarbiavimo susitarimas.

III. Šalių reikalavimai

17. ACER Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti visą skundžiamą sprendimą arba jo dalį,

– jeigu Teisingumo Teismas manytų, kad toje bylos stadijoje tai galima padaryti, atmesti pirmojoje instancijoje pareikštą ieškinį kaip nepagrįstą,

– nepatenkinus šių reikalavimų, grąžinti bylą Bendrajam Teismui, kad jis išspręstų ginčą, atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo sprendimą,

– priteisti iš *Aquind* bylinėjimosi išlaidas, patirtas apeliaciniame procese ir nagrinėjant bylą Bendrajame Teisme.

18. *Aquind* Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti ACER apeliacinį skundą,

[11] Be to, tą pačią dieną ACER pateikė prašymą taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kad būtų sustabdytas skundžiamo sprendimo vykdymas, ir nurodė, kad jo vykdymas kelia pavojų Sąjungos teisei ir energijos vidaus rinkai. Teisingumo Teismo pirmininko pavaduotoja 2021 m. liepos 16 d. Nutartimi *ACER / Aquind* (C-46/21 P-R, nepaskelbta Rink., EU:C:2021:633) šį prašymą atmetė, nes tuo metu, kai Apeliacinė taryba 2021 m. birželio 4 d. Sprendimu A-001-2018_R pripažino *Aquind* skundą nepriimtinu, nurodytos didelės ir nepataisomos žalos nebebuvo ir ji buvo tapusi hipotetinė.

[12] 2021 m. birželio 4 d. Sprendimas A-001-2018_R. Šiame sprendime Apeliacinė taryba pripažino, kad dėl Jungtinės Karalystės išstojimo iš Sąjungos Reglamento Nr. 714/2009 ir TEN-E reglamento negalima taikyti naujoms Jungtinės Karalystės ir Sąjungos valstybių narių elektros linijų jungtims. *Aquind* Bendrajame Teisme yra pareiškusi ieškinį dėl šio sprendimo panaikinimo (byla T-492/21); jis dar nagrinėjamas.

[13] 2019 m. spalio 31 d. Komisijos deleguotasis reglamentas, kuriuo, sudarant Sąjungos bendro intereso projektų sąrašą, iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 74, 2020, p. 1). 2020 m. gegužės 21 d. *Aquind* pareiškė ieškinį dėl šio deleguotojo reglamento panaikinimo, kuris nagrinėjamas Bendrajame Teisme (byla *Aquind ir kt. / Komisija*, T-295/20). *Aquind* jau buvo pareiškusi ieškinį dėl šio deleguotojo reglamento dar prieš jį paskelbiant, tačiau 2021 m. kovo 5 d. Bendrojo Teismo nutartimi *Aquind ir kt. / Komisija* (T-885/19, EU:T:2021:118) jos ieškinys pripažintas nepriimtinu; ši nutartis, pateikus apeliacinį skundą, buvo patvirtinta 2022 m. rugpjūčio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimu *Aquind ir kt. / Komisija* (C-310/21 P, EU:C:2022:615).

[14] Tik įpareigojimams, numatytiems 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019, p. 54) 19 straipsnio 2 ir 3 dalyse.

– jeigu būtų pritarta kuriam nors ACER argumentui, atmesti apeliacinį skundą pagal kitus *Aquind* pateiktus pagrindus, prireikus – ir tuos pagrindus, kurie nurodyti kartu su Bendrojo Teismo atmestais pagrindais,

– jeigu skundžiamas sprendimas nebūtų patvirtintas, panaikinti Apeliacinės tarybos sprendimą remiantis kitais pagrindais, kuriuos *Aquind* nurodė Bendrajame Teisme,

– priteisti iš ACER bylinėjimosi išlaidas.

19. *Aquind* taip pat padavė priešpriešinį apeliacinį skundą, jame Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti *Aquind* Bendrajame Teisme pateiktų ieškinio trečiojo ir ketvirtojo pagrindų pripažinimą nepriimtinais,

– panaikinti *Aquind* Bendrajame Teisme pareikšto ieškinio pirmojo, penktojo, „“šeštojo, septintojo ir aštuntojo pagrindų atmetimą,

– atsižvelgti į argumentus, išdėstytus *Aquind* pateikiant šio apeliacinio skundo pagrindus, kuriais ji grindžia savo reikalavimą patvirtinti skundžiamą sprendimą,

– taigi panaikinti ACER apeliacinės tarybos sprendimą pagal Bendrajame Teisme pareikštame *Aquind* ieškinyje nurodytus pagrindus.

20. ACER pateikė atsiliepimą į priešpriešinį apeliacinį skundą ir prašo Teisingumo Teismo:

– atmesti jį visą,

– įpareigoti *Aquind* padengti savo ir ACER bylinėjimosi išlaidas.

IV. ACER apeliacinis skundas. Pirminės pastabos

21. Iš esmės ACER teigia, kad skundžiamame sprendime padarytos dvi teisės klaidos, susijusios su:

– Apeliacinės tarybos atliekamos kontrolės apskritai ir šioje byloje aptariamos sudėtingų ekonominių ar techninių vertinimų kontrolės intensyvumu,

– Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkto aiškinimu.

22. Iš karto norėčiau pažymėti, kad siūlysiu atmesti pirmąjį iš dviejų ACER apeliacinio skundo pagrindų, o tai reiškia, kad turėtų būti patvirtinta ta skundžiamo sprendimo dalis, kuria panaikinamas Apeliacinės tarybos sprendimas.

23. Remiantis šia prielaida gali atrodyti, kad antrojo ACER apeliacinio skundo pagrindo nagrinėti nereikia, nes Apeliacinės tarybos sprendimas panaikintas visas.

24. Vis dėlto atliksiu šią analizę ir pasiūlysiu tenkinti antrąjį ACER apeliacinio skundo pagrindą, taigi panaikinti skundžiamą sprendimą, tiek, kiek jis susijęs vien su Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio ir TEN-E reglamento 12 straipsnyje numatytos bendrosios finansavimo tvarkos santykiu.

25. Manau, būtina, kad Teisingumo Teismas nuspręstų dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo, nes priešingu atveju būtų palikta nepakeista Bendrojo Teismo pozicija (kuri, mano nuomone, yra klaidinga) dėl minėtų dviejų reglamentų santykio. Jeigu ši pozicija nebus ištaisyta, ji gali būti laikoma privaloma ACER ir jos Apeliacinei tarybai.

26. Iš tiesų Bendrajam Teismui nereikėjo [15] nagrinėti ketvirtojo panaikinimo pagrindo, nes jis patenkino pirmąjį pagrindą, todėl Apeliacinės tarybos sprendimas savaime neteko galios. Kadangi Bendrasis Teismas neapsiribojo sprendimu patenkinti pirmąjį pagrindą, jis suformavo jurisprudenciją, kuri, manau, yra daugiau nei tik *obiter dictum* ir yra neteisėta.

V. Pirmasis ACER apeliacinio skundo pagrindas: Apeliacinės tarybos atliekamos sudėtingų techninių ir ekonominių vertinimų kontrolės intensyvumas

A. Skundžiamas sprendimas

27. Bendrasis Teismas išnagrinėjo „ACER ginamą požiūrį, kuriuo siekiama pripažinti, kad Apeliacinės [tarybos] atliekama sudėtingų techninių ir ekonominių vertinimų kontrolė gali būti lygiavertė Sąjungos teismo vykdomai ribotai teisminei kontrolei“ (skundžiamo sprendimo 49 punktas), ir jį atmetė.

28. Iš esmės šis požiūris atmestas remiantis keturiomis argumentų grupėmis:

– Apeliacinės tarybos įsteigimas yra veiksmas, kuriuo siekiama numatyti agentūrų sprendimų dėl sudėtingų techninių, mokslinių ar ekonominių klausimų, turinčių tiesioginį poveikį suinteresuotųjų šalių teisinei padėčiai, apskundimo mechanizmą. Suinteresuotosios šalys tokia teisių gynimo priemone gali naudotis, kai Sąjungos teismo vykdoma kontrolė apsiriboja patikrinimu, ar naudojantis diskrecija nebuvo padaryta akivaizdžios klaidos arba nepiktnaudžiauta įgaliojimais [16],

– remiantis nuostatomis dėl Apeliacinės tarybos veiklos organizavimo ir įgaliojimų, galima konstatuoti, kad ši taryba nebuvo įsteigta tam, kad „apsiribotų tik ribota sudėtingų techninių ir ekonominių vertinimų kontrole“. Tai matyti iš: a) jos narių kvalifikacijos; b) Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnio 5 dalyje Apeliacinei tarybai suteiktų įgaliojimų; c) šio reglamento 20 straipsnio aiškinimo [17],

– remiantis pagal Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnio 6 dalį ACER priimtomis veiklos ir procedūros taisyklėmis galima patvirtinti, kad ACER siekė pavesti Apeliacinei tarybai „užduotį vykdyti Agentūros sprendimų kontrolę, kuri negali būti tik ribotos kontrolės kontrolė“ [18],

[15] Skundžiamo sprendimo 91 punkte nurodyta: „*Dėl priežasčių, susijusių su geru teisingumo vykdymu*, Bendrasis Teismas mano, kad tikslinga išnagrinėti ketvirtąjį pagrindą, grindžiamą klaidingu Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies ir [TEN-E reglamento] 12 straipsnio santykio aiškinimu <…>“. Kursyvu išskirta mano.

[16] Skundžiamo sprendimo 51 punktas.

[17] Skundžiamo sprendimo 52–58 punktai.

[18] Skundžiamo sprendimo 59 ir 60 punktai.

– Bendrasis Teismas jau yra pripažinęs (dėl ECHA apeliacinės tarybos), kad „<…> pačiam agentūrose įsteigtų apeliacinių organų pobūdžiui prieštarautų tai, kad jie vykdytų ribotą kontrolę, kuri numatyta tik Sąjungos teismams“. Negalima pritarti argumentams, kad ši jurisprudencija netaikoma ACER apeliacinei tarybai (nes skiriasi jos ir ECHA apeliacinės tarybos sudėtis ir įgaliojimai) [19].

B. Šalių argumentai per ACER pradėtą apeliacinį procesą

29. ACER teigia, kad Bendrasis Teismas padarė keletą teisės klaidų, susijusių su Apeliacinės tarybos tikslu, veiklos organizavimu ir įgaliojimais, atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis ši taryba atlieka savo darbą.

30. *Aquind* nesutinka su šiuo tikslu ACER pateiktais argumentais ir mano, kad Bendrojo Teismo pozicija, jog reikalavimas, kad Apeliacinė taryba turėtų būti įgaliota atlikti išsamią kontrolę, apimančią ne tik tai, ar padaryta akivaizdžių vertinimo klaidų, yra teisinga.

31. Taigi pateiksiu ACER argumentus, kuriais ji grindžia pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą.

1. Dėl tikslo

32. Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą ir pažeidė ESS 13 straipsnio 2 dalyje įtvirtintus valdžių padalijimo ir lojalaus bendradarbiavimo principus, nes neatsižvelgė į Reglamento Nr. 713/2009 19 konstatuojamojoje dalyje nurodytą tikslą įgyvendinti greitą ir supaprastintą apeliacinę procedūrą Apeliacinėje taryboje.

33. Priešingai, Bendrasis Teismas suteikė pirmenybę savo paties nurodytam tikslui, remdamasis tariamų Sąjungos teisės aktų leidėjo „veiksmų“ samprata.

2. Dėl Apeliacinės tarybos atliekamo darbo aplinkybių

34. Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes pripažino, kad remiantis nuostatomis dėl Apeliacinės tarybos veiklos organizavimo ir įgaliojimų galima daryti išvadą, jog šios tarybos atliekama sudėtingų techninių ir ekonominių vertinimų kontrolė negali apsiriboti tik akivaizdžiomis vertinimo klaidomis (skundžiamo sprendimo 52–82 punktai). Šią klaidą lėmė tokie aspektai:

– kiek tai susiję su Apeliacinės tarybos sudėtimi, Bendrasis Teismas klaidingai nusprendė, kad ji yra panaši į ECHA apeliacinės tarybos sudėtį (be kita ko, skundžiamo sprendimo 53 ir 61 punktai),

– jis taip pat suklydo pripažindamas, kad Apeliacinės tarybos narių, „turinčių reikalingos patirties energetikos sektoriuje“, atranka reiškia, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino užtikrinti, kad Apeliacinė taryba turėtų reikiamos patirties ir pati galėtų atlikti sudėtingų su energetika susijusių techninių ir ekonominių aplinkybių vertinimą (skundžiamo sprendimo 53, 65 ir 69 punktai),

[19] Skundžiamo sprendimo 61–70 punktai.

– Bendrasis Teismas klaidingai pripažino, kad Apeliacinės tarybos procedūros trukmė ir riboti jos ištekliai nepateisina ribotos sudėtingų techninių ir ekonominių vertinimų kontrolės (skundžiamo sprendimo 66 ir 73–82 punktai)[20]. Tai pripažįstant neatsižvelgta į institucinės pusiausvyros ir valdžių padalijimo principus, nes ACER negali savarankiškai didinti savo žmogiškųjų ir finansinių išteklių,

– Bendrasis Teismas neteisingai išaiškino Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnio 5 dalį (skundžiamo sprendimo 54, 55, 59 ir 60 punktai). Šioje nuostatoje, užuot pateisinus išsamios kontrolės atlikimą Apeliacinėje taryboje, tik nurodyta galimybė panaikinti ACER sprendimus ir pakeisti juos Apeliacinės tarybos sprendimais arba grąžinti bylą nagrinėti ACER, tačiau nieko neminima apie Apeliacinės tarybos atliekamos kontrolės intensyvumą,

– dar viena Bendrojo Teismo klaida akivaizdi skundžiamo sprendimo 57, 58 ir 60 punktuose, nes Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnio 1 dalyje ir 20 straipsnyje Apeliacinei tarybai nedraudžiama atlikti ribotos kontrolės. ACER mano, kad Bendrasis Teismas visada gali atlikti išsamią apeliacinių tarybų priimtų sprendimų teisminę kontrolę, net jeigu jos yra atlikusios tik ribotą šių sprendimų kontrolę.

3. Papildomos pastabos

35. Papildomai ACER teigia, kad net ir pripažinus (*quod non*), kad Apeliacinė taryba turėtų vykdyti išsamią ACER sprendimų kontrolę, kai jie susiję su sudėtingais techniniais ir ekonominiais vertinimais, Bendrasis Teismas padarė klaidą (skundžiamo sprendimo 83–90 punktai) konstatuodamas, kad Apeliacinė taryba nagrinėjamu atveju neatliko tokios išsamios kontrolės.

C. Vertinimas

36. Teisingumo Teismas turi nustatyti, ar Bendrasis Teismas buvo teisus, ar vis dėlto padarė teisės klaidą nuspręsdamas, kad Apeliacinė taryba turėjo atlikti išsamią ACER sprendimo kontrolę, naudodamasi Reglamente Nr. 713/2009 jai suteiktais įgaliojimais.

37. ACER pažymėjo ir toliau laikosi pozicijos, kad Apeliacinė taryba yra įgaliota atlikti tik ribotą kontrolę – vertinti tik akivaizdžias vertinimo klaidas, susijusias su sudėtingais techniniais ir ekonominiais sprendimais.

38. Manau, kad Bendrojo Teismo aiškinimas yra teisingas. Jo pateiktas Reglamento Nr. 713/2009 19 ir 20 straipsnių aiškinimas man atrodo tinkamiausias.

39. Šią nuomonę patvirtina (arba bent jau jai neprieštarauja) pati Apeliacinės tarybos funkcija ir kiti aspektai, susiję su Apeliacinės tarybos sudėtimi, įgaliojimais, procedūros joje trukme ir palyginimu su kitų Sąjungos agentūrų apeliacinėmis tarybomis.

[20] Skundžiamo sprendimo 66 punkte nurodyta, kad „<…> ACER turi imtis visų vidaus organizacinių priemonių, būtinų jai suteiktoms priemonėms sutelkti Reglamente Nr. 713/2009 apibrėžtiems jos tikslams pasiekti“.

1. Apeliacinės tarybos funkcija ir tikslai

40. Pastaraisiais metais pastebimas Sąjungos administracijos „agentūrinimo“ reiškinys [21]. Vykstant šiam procesui buvo įsteigtos agentūrų, įgaliotų priimti teisės aktus, darančius poveikį asmenų teisinei padėčiai, apeliacinės tarybos. ACER laipsniškai įgijo ribotus sprendimų priėmimo įgaliojimus ir teisę priimti sprendimus, turinčius poveikį asmenų teisinei padėčiai, nors pagrindinė jos funkcija yra koordinuoti NRI veiklą energetikos srityje [22]. Atsižvelgiant į šią aplinkybę galima paaiškinti pradinį ACER apeliacinės tarybos organizavimą.

41. Visų pirma, jeigu mano skaičiavimai teisingi, buvo sukurta aštuonios tokios tarybos [23], kurios grindžiamos skirtingais modeliais [24] ir kurių struktūra, veikla ir įgaliojimai skiriasi. Vis dėlto joms būdingos tam tikros bendros savybės [25]:

– apeliacinės tarybos yra tam tikru mastu nepriklausomi agentūrų vidaus padaliniai, atliekantys administracinę peržiūrą. Jų pobūdis nėra teisminis, nors jos ir vykdo kvaziteismines funkcijas per rungimosi principu pagrįstas procedūras,

– jas sudaro ir teisininkai, ir ekspertai, todėl jos gali geriau nagrinėti skundus dėl sprendimų, dažnai apimančių sudėtingus techninius aspektus,

– skundus apeliacinėms taryboms gali teikti subjektai, kuriems yra skirti agentūrų sprendimai, taip pat fiziniai ir juridiniai asmenys, su kuriais šie sprendimai yra tiesiogiai ir konkrečiai susiję,

– apeliacinės tarybos peržiūri pasekmių tretiesiems asmenims sukeliančius sprendimus, kurių kontrolę joms pavesta atlikti pagal antrinės teisės aktus dėl apeliacinių tarybų įsteigimo. Taigi jų kompetencija yra ribota,

– apeliacinės tarybos yra operatyvus, greitas, prieinamas, specializuotas ir nebrangus mechanizmas agentūrų sprendimų adresatų ir subjektų, kuriems tie sprendimai turi poveikį, teisėms apginti.

[21] Everson, M., Monda, C. ir Vos, E. (leid.): *European Agencies in Between Institutions and Member States*, Wolters Kluwer, Alfenas prie Reino, 2014; Chamon, M.: *ES Agencies: Legal and Political Limits to the Transformation of the ES Administration*, *Oxford University Press*, 2016; Alberti, J.: *Le agenzie dell'Unione europea*, Giuffrè, Milanas, 2018; Vos, E.: *ES Agencies, Common Approach and Parliamentary Scrutiny*, Europos Parlamentas, 2018.

[22] Žr. analizę, pateiktą Tovo, C.: „The Boards of Appeal of Networked Services Agencies: Specialized Arbitrators of Transnational Regulatory Conflicts“, Chamon, M., Volpato, A. ir Eliantonio, M., *op. cit*., p. 36–40; taip pat Jankovich, K.: „La réforme de l'Agence de l'Union européenne pour la coopération des régulateurs de l'énergie: une évolution sans révolution“, *Revue du droit de l'Union européenne*, 2019, Nr. 3, p. 69–85.

[23] Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO), Bendrijos augalų veislių tarnybos (CPVO), Europos aviacijos saugos agentūros (EASA), Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA), Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER), Bendros pertvarkymo valdybos (BPV), Europos Sąjungos geležinkelių agentūros (ESGA) ir trijų Europos priežiūros institucijų (Europos bankininkystės institucijos (EBI), Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijos (ESMA) ir Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijos (EIOPA)), kurios turi vieną bendrą apeliacinę tarybą.

[24] 2012 m. liepos 19 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendro pareiškimo ir bendro požiūrio dėl decentralizuotų agentūrų, https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11450-2012-INIT/en/pdf, 21 punkte kalbama tik apie bendrą požiūrį į apeliacinių tarybų narių nepriklausomumą ir nešališkumą.

[25] Gausi bibliografija dėl agentūrų apeliacinių tarybų apima įvairias publikacijas, skelbiamas šiame leidinių rinkinyje: Chamon, M., Volpato, A. ir Eliantonio, M., *op. cit*.; Chirulli, P.: *Non-Judicial Remedies and ES Administration Protection of Rights versus Preservation of Autonomy*, Routledge, 2021; De Lucia, L.: „Specialised Adjudication in ES Administrative Law: the Boards of Appeal of ES Agencies“, *European Law Review* 2015, p. 832–857.

42. Kai kurių tokių apeliacinių tarybų svarba netiesiogiai padidinta Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statutą papildžius 58a straipsniu [26].

43. Pagal šį straipsnį apeliaciniai skundai, pateikti dėl Bendrojo Teismo sprendimų, priimtų dėl tam tikrų apeliacinių tarybų sprendimų [27], pripažįstami priimtinais, jeigu juose keliamas klausimas yra svarbus Sąjungos teisės vienovei, darnai ar raidai [28].

44. Pritariu Bendrojo Teismo vertinimui (skundžiamo sprendimo 51 punktas), kad ACER apeliacinės tarybos įsteigimas yra veiksmas, kuriam Sąjungos teisės aktų leidėjas teikė pirmenybę, siekdamas įsteigti Sąjungos agentūrų „apeliacinius organus“, kai šioms agentūroms suteikti įgaliojimai priimti sprendimus dėl techniškai ar moksliniu požiūriu sudėtingų klausimų, turintys tiesioginį poveikį suinteresuotųjų šalių teisinei padėčiai.

45. Kaip teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas, „[a]peliacinio organo įtvirtinimo sistema <…> yra tinkama priemonė jų [suinteresuotųjų šalių] teisėms apsaugoti, kai <…> Sąjungos teismo kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar naudojantis plačia diskrecija vertinti sudėtingas faktines mokslinio, techninio ir ekonominio pobūdžio aplinkybes nepadaryta akivaizdžios klaidos <…>“ [29].

46. Iš tiesų manau, kad, esant tokiai sistemai, kuriai būdingas sudėtingų techninių ir ekonominių kiekvienai agentūrai priskirtų klausimų nagrinėjimas, nebūtų prasmės atitinkamoje agentūroje steigti apeliacinį organą, iš tikrųjų negalintį vertinti techninių ir ekonominių tos agentūros priimtų sprendimų aspektų.

47. Tiesa, Sąjungos teismo vykdoma kontrolė turi apsiriboti analize, ar nepadaryta akivaizdžios klaidos arba nepiktnaudžiauta įgaliojimais naudojantis plačia diskrecija vertinti sudėtingas mokslines, technines ir ekonomines faktines aplinkybes. Vis dėlto tokia kontrolė, kurią jau ir taip atlieka Bendrasis Teismas, nėra tokia pati kaip ta, kurią turi vykdyti apeliacinė taryba, kuri pagal savo specializaciją gali, kaip paaiškinsiu toliau, nuodugniai išnagrinėti minėtus aspektus ir išsamiai įvertinti visus ginčijamo sprendimo klausimus [30].

48. Taigi manau, kad agentūrose įsteigtų apeliacinių organų funkcija, susijusi su agentūrų priimtų sudėtingų sprendimų kontrole, negali būti prilyginama Sąjungos teismų funkcijai. Priešingu atveju apeliacinių tarybų steigimas būtų perteklinis, nes būtų be reikalo dubliuojama Sąjungos teismų vykdoma kontrolė.

[26] 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/629, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas Nr. 3 dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto (OL L 111, 2019, p. 1).

[27] Konkrečiai kalbant, EUIPO, CPVO, ECHA, EKA apeliacinių tarybų ir po 2019 m. gegužės 1 d. įsteigtų bet kurios kitos Sąjungos tarnybos ar agentūros apeliacinių tarybų sprendimų.

[28] Negalima atmesti galimybės, kad ateityje apeliacinių skundų pripažinimo priimtinais mechanizmas bus taikomas ir Bendrojo Teismo sprendimams, kuriuose vertinami kitų agentūrų apeliacinių tarybų, esančių panašioje padėtyje kaip Teisingumo Teismo statuto 58a straipsnyje nurodytų agentūrų apeliacinės tarybos, sprendimai. ACER apeliacinės tarybos struktūra panaši į tame straipsnyje minimų agentūrų apeliacinių tarybų struktūrą. Žr. De Lucia, L.: „The Shifting State of Rights Protection vis-à-vis ES Agencies: a Look at Article 58a of the Statute of the Court of Justice of the European Union“, *European Law Review*, 2019, p. 812–816.

[29] Skundžiamo sprendimo 51 punktas.

[30] Šiuo klausimu žr. Tovo, C.: „the added value of BoAs with respect to the proper functioning of the ES system of legal remedies, however, resides precisely in guaranteeing an in-depth control of the merits of the decisions of the agencies, which, as atypical implementing acts of a technical nature, are necessarily subject to a limited judicial review before the CJEU“ (Tovo, C.: „The Boards of Appeal of Networked Services Agencies: Specialized Arbitrators of Transnational Regulatory Conflicts?“, Chamon, M., Volpato, A. ir Eliantonio, M., *op. cit.*, p. 55).

49. Dėl to pritariu Bendrajam Teismui, pripažinusiam, kad, „jei Apeliacinės komisijos [tarybos] vykdoma kontrolė turėtų būti tik ribota, kiek tai susiję su sudėtingais techniniais ir ekonominiais vertinimais, tai reikštų, kad Bendrasis Teismas vykdo ribotą sprendimo, kuris pats yra ribotos kontrolės rezultatas, kontrolę. Akivaizdu, kad „ribotos kontrolės dėl ribotos kontrolės“ sistema nesuteikia veiksmingos teisminės apsaugos garantijų, kuriomis turėtų naudotis įmonės <…>“ [31].

2. Apeliacinės tarybos sudėtis

50. Pagal Reglamento Nr. 713/2009 18 straipsnio 1 dalį [32] Apeliacinės tarybos nariai atrenkami iš NRI arba kitų institucijų vyresniųjų pareigūnų, turinčių reikalingos patirties energetikos sektoriuje.

51. Pagal Reglamento Nr. 713/2009 18 straipsnio 2 ir 3 dalis [33] šių narių, kurie sprendimus priima nepriklausomai ir neprivalo vykdyti jokių nurodymų, kadencija yra penkeri metai; ją galima pratęsti.

52. Taigi Apeliacinės tarybos sudėtis atitinka reikalavimus, būtinus siekiant atlikti išsamią ir neribotą ACER priimtų sprendimų kontrolę. Jeigu Apeliacinės tarybos nariai turi turėti ankstesnės patirties energetikos sektoriuje, taip yra todėl, kad jie turi (arba turėtų turėti) reikiamų techninių žinių skundams išsamiai išnagrinėti. Tai pabrėžė Bendrasis Teismas, ir jo pozicijai pritariu [34].

53. ACER teigia, kad NRI vyresnieji pareigūnai nebūtinai turi tokių techninių žinių ir patirties, nes vertinimus, susijusius su sudėtingais techniniais ir ekonominiais klausimais, atlieka NRI vidurinės grandies vadovai.

54. Manęs šis argumentas neįtikina. Jeigu būtų atrinkti reikiamos patirties energetikos sektoriuje ir reikiamų techninių žinių neturintys Apeliacinės tarybos nariai, tai paprasčiausiai neatitiktų Reglamento Nr. 713/2009 18 straipsnio. Tai, kad šių žinių taip pat turi „vidurinės grandies vadovai“, nereiškia, kad vyresnieji vadovai gali jų neturėti.

55. Be to, atlikus reformą pagal Reglamentą 2019/942, kurio 25, 26 ir 27 straipsniuose iš esmės pakartotos Reglamento Nr. 713/2009 18 straipsnio nuostatos, Apeliacinės tarybos narių sudėtis ir profilis nepasikeitė. Šia reforma siekta būtent sustiprinti Apeliacinę tarybą, kad ji galėtų veiksmingiau vykdyti savo funkcijas.

[31] Skundžiamo sprendimo 58 punktas.

[32] „Apeliacinę tarybą sudaro šeši nariai ir šeši pakaitiniai nariai, atrinkti iš nacionalinių reguliavimo institucijų, konkurencijos institucijų arba kitų nacionalinių ar Bendrijos institucijų dabartinių arba buvusių vyresniųjų pareigūnų, turinčių reikalingos patirties energetikos sektoriuje“.

[33] Taip pat žr. 2011 m. gruodžio 1 d. ACER apeliacinės tarybos sprendimo Nr. 1-2011, kuriuo nustatomos Apeliacinės tarybos veiklos ir procedūros taisyklės, 1–4 straipsnius; sprendimas pateikiamas šiuo adresu: https://extranet.acer.europa.eu/en/The_agency/Organisation/Board_of_Appeal/BoA_Public_Docs/BoA%20minutes%20FINAL%20.pdf. 2019 m. spalio 5 d. iš dalies pakeistą tekstą galima rasti adresu https://acer.europa.eu/en/The_agency/Organisation/Board_of_Appeal/BoA_Public_Docs/Rules%20of%20Procedure_for%20publication.pdf.

[34] Skundžiamo sprendimo 53 punkte nurodyta: „Sąjungos teisės aktų leidėjas siekė suteikti ACER apeliacinei komisijai [tarybai] būtiną patirtį, kad ji pati galėtų atlikti vertinimus dėl sudėtingų techninių ir ekonominių aplinkybių, susijusių su energetika“.

56. Taip pat laikau neįtikinamu ACER argumentą dėl Apeliacinės tarybos nariams, kurie iki 2019 m. savo funkcijas vykdė neatlygintinai ir kaip garbės nariai, taikomos darbo tvarkos poveikio ginčui. ACER teigia, kad pagal šią darbo tvarką jie galėjo dirbti kitus darbus, atėmusius iš jų Apeliacinei tarybai skirtiną laiką, todėl logiška, kad jie vykdė tik ribotą ir greitesnę agentūros priimtų sprendimų kontrolę.

57. Tuo, kad iki 2019 m. Apeliacinės tarybos nariai negavo darbo užmokesčio ir nebuvo paskirti darbui vien Apeliacinėje taryboje, negalima teisinti jų atliekamos kontrolės funkcijų susiaurinimo. Be kitų motyvų, tokias jų darbo ypatybes galima paaiškinti tuo, kad iki 2019 m. ACER sprendimų priėmimo įgaliojimai buvo siauresni, ir visų pirma tuo, kad, kaip matyti iš pirminių skaičiavimų, Apeliacinei tarybai buvo pateikiama nedaug skundų [35].

58. Dėl padidėjusio bylų skaičiaus šiuo metu Apeliacinės tarybos nariams mokamas darbo užmokestis [36] ir į jas turi būti atrenkami tokie kandidatai, kuriems, greta techninio profilio, keliami aukštesni bendrųjų teisinių žinių reikalavimai [37].

59. Padidinus Apeliacinės tarybos žmogiškuosius išteklius tapo akivaizdu bent jau tai, kad pirminė jos struktūra nebuvo visiškai tinkama siekiant atlikti Reglamentu Nr. 713/2009 jai pavestas užduotis [38]. Vis dėlto šis trūkumas nereiškia, kad Apeliacinė taryba turėtų atsisakyti pagrindinės funkcijos, siekdama vykdyti tik ribotą agentūros priimtų sprendimų kontrolę.

60. Padidėjus ACER įgaliojimams, kai po 2019 m. buvo iš dalies pakeistos Sąjungos energetikos taisyklės [39] (jos netaikomos šio ginčo faktinėms aplinkybėms), taip pat reformavus pačią ACER pagal Reglamentą 2019/942, ACER apeliacinė taryba buvo sustiprinta, todėl ji gali visiškai tinkamai atlikti išsamią ACER priimtų sprendimų kontrolę.

3. Procedūros trukmė

61. ACER mano, kad dėl termino, per kurį Apeliacinė taryba turėjo priimti sprendimą dėl skundų (du mėnesiai pagal Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnio 2 dalį), ji negalėjo atlikti išsamios analizės. ACER teigimu, Bendrasis Teismas, nuspręsdamas kitaip, padarė teisės klaidą.

62. Savo ruožtu pritariu Bendrojo Teismo argumentams ir manau, kad aiškindamas šią nuostatą jis nepadarė teisės klaidos.

63. Terminas sprendimui dėl apeliacinio skundo priimti tikrai buvo trumpas [40], nes rungimosi principu pagrįsta procedūra, per kurią šalių buvo galima prašyti pateikti pastabų dėl kitų šalių pareiškimų ir žodžiu išdėstyti savo pastabas Apeliacinei tarybai, turėjo būti užbaigta per du mėnesius.

[35] Iš tiesų prieš įsigaliojant 2019 m. Švarios energijos dokumentų rinkiniui, 2017 m. Apeliacinei tarybai buvo pateiktas tik vienas skundas, o 2018 m. – du. 2019 m. jų jau buvo šeši, 2020 m. – devyni, o 2021 m.– vienuolika. Žr. https://acer.europa.eu/the-agency/organisation-and-bodies/board-of-appeal/boa-decisions.

[36] Žr. 2019 m. rugsėjo 26 d. ACER administracinės valdybos sprendimą Nr. 17/2019.

[37] Tai nurodyta 2021–2023 m. programavimo dokumente (*Programming Document 2021–2023*), 2020 m. gruodžio mėn.: http://documents.acer.europa.eu/en/The_agency/Mission_and_Objectives/Documents/Programming%20Document%20-%202021-2023%20-%20European%20Union%20Agency%20for%20the%20Cooperation%20of%20Energy%20Regulators.pdf, (p. 33).

[38] ACER šią aplinkybę pripažįsta pirmesnėje išnašoje minėtame dokumente (p. 160).

[39] Švarios energijos dokumentų rinkinys apima, be kita ko, Reglamentą 2019/942.

[40] Toks trumpas terminas atitinka Reglamento 713/2009 19 konstatuojamojoje dalyje nustatytą tikslą suteikti „suinteresuotosioms šalims (siekiant supaprastinti procesą) <…> teis[ę] apskųsti sprendimus Apeliacinei tarybai <…>“

64. Vis dėlto, kaip teisingai nurodė Bendrasis Teismas (skundžiamo sprendimo 74 punktas), tokio termino trukmės nepakanka siekiant įrodyti, kad teisės aktų leidėjas ketino apriboti Apeliacinės tarybos vykdomą kontrolę. Keli argumentai patvirtina, kad yra priešingai:

– techninių žinių ir patirties turintys Apeliacinės tarybos nariai gali greitai perprasti ir išnagrinėti skundus,

– Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnyje iš esmės numatyta, kad Apeliacinė taryba nagrinėja tik tai, ar skundo pateikėjo pateikti argumentai įrodo, kad skundžiamame sprendime padaryta klaida. Apeliacinė taryba tik vertina, ar skundo pateikėjo pateikti pagrindai įrodo, kad ginčijamame sprendime padaryta klaidų. Ji turi tik patikrinti sudėtingus techninius ir ekonominius aspektus, nurodytus tuose pagrinduose,

– Apeliacinė taryba neturi *ex novo* tikrinti faktinių ir teisinių ACER priimto sprendimo aspektų. Šiuo klausimu ji skiriasi, pavyzdžiui, nuo EUIPO ir CPVO apeliacinių tarybų,

– pagal Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnio 5 dalį Apeliacinė taryba galėjo naudotis „visais įgaliojimais, kurie priklauso Agentūros kompetencijai, arba <…> perduoti bylą kompetentingam Agentūros padaliniui“. Taigi ji galėjo patenkinti skundą ir perduoti bylą ACER, kad ši priimtų naują sprendimą.

65. Tokiu aiškinimu neleidžia suabejoti tai, kad Apeliacinei tarybai suteiktas terminas sprendimui dėl apeliacinio skundo priimti Reglamente 2019/942 pailgintas iki keturių mėnesių[41]. Toks pailginimas rodo tik tai, kad teisės aktų leidėjas, Reglamente Nr. 713/2009 nustatydamas dviejų mėnesių terminą, galbūt nelabai atsižvelgė į realią situaciją, tačiau iš to negalima spręsti, kad Apeliacinė taryba turėtų vykdyti tik ribotą ACER sprendimų kontrolę.

4. Apeliacinės tarybos įgaliojimai

66. Kaip jau minėjau, Reglamento Nr. 713/2009 19 straipsnio 5 dalyje buvo numatyta, kad Apeliacinė taryba gali naudotis visais įgaliojimais, priklausančiais ACER kompetencijai, arba perduoti bylą kompetentingam ACER padaliniui, kuriam Apeliacinės tarybos sprendimas yra privalomas.

67. Kaip teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas (skundžiamo sprendimo 54 punktas), patenkinusi skundą Apeliacinė taryba turėjo teisę naudotis ACER turima diskrecija ir nuspręsti, ar jos turima informacija leidžia jai pačiai priimti sprendimą, ar bylą reikia perduoti ACER, kad ši priimtų naują sprendimą.

68. Pagal Reglamento Nr. 13/2009 20 straipsnio 1 dalį Bendrajam Teismui turi būti skundžiamas Apeliacinės tarybos, o ne ACER priimtas sprendimas. Nagrinėjamu atveju taip ir buvo: ieškovė neturėjo teisės pareikšti ieškinio dėl ACER sprendimo tiesiogiai Sąjungos teisme[42], kaip skundžiamo sprendimo 58 punkte pažymėjo Bendrasis Teismas.

[41] Reglamento Nr. 2019/942 28 straipsnio 2 dalis. Kadangi pirmaisiais veiklos metais Apeliacinei tarybai pateikta nagrinėti labai mažai skundų, toks trumpas sprendimų priėmimo terminas buvo tinkamas, tačiau nuo 2018 m. padaugėjus bylų šis terminas pailgintas nuo dviejų iki keturių mėnesių.

[42] Reglamento 2019/942 naujame 29 straipsnyje dabar aiškiau nurodyta, kad „[i]eškiniai dėl pagal šį reglamentą priimto ACER sprendimo panaikinimo ar ieškiniai dėl to, kad ji nesiėmė veiksmų per taikomus terminus, Europos Sąjungos Teisingumo Teisme gali būti pareiškiami tik užbaigus 28 straipsnyje nurodytą skundų nagrinėjimo procedūrą“.

69. Ši dvejopa išvada patvirtina, kad Apeliacinė taryba negalėjo atlikti tik ribotos ACER sprendimo kontrolės, prilygstančios Sąjungos teismo vykdomai teisminei kontrolei.

70. Kaip jau minėjau, Apeliacinė taryba turi techninių žinių, leidžiančių jai atlikti išsamią kontrolę, neapsiribojančią akivaizdžių ACER sprendimų klaidų tikrinimu. Tokia išsami kontrolė vėliau suteikia Bendrajam Teismui galimybę atlikti jam priklausančią vykdyti teisminę kontrolę.

71. Pirma išdėstytų argumentų nesumenkina Bendrojo Teismo padaryta nereikšminga klaida skundžiamo sprendimo 60 punkte – jame nurodytas 2019 m. spalio 5 d. ACER sprendimo [43] „galimas prieštaravimas“ Reglamentui Nr. 713/2009.

72. Bendrasis Teismas atliko klaidingą vertinimą, nes ACER sprendimas Nr. 1/2011 iš dalies pakeistas dėl to, kad prieš tai buvo priimtas Reglamentas 2019/942. Iš dalies pakeisto Sprendimo Nr. 1/2011 21 straipsnyje tik pakartotas Reglamento 2019/942 28 straipsnio 5 dalies turinys [44]. Taigi nurodyto prieštaravimo nebuvo.

73. Vis dėlto ši Bendrojo Teismo klaida padaryta išdėstant *obiter dictum* argumentus ir yra susijusi su teisės akto pakeitimu, kuris netaikomas ginčui *ratione temporis*. Taigi ji neturi poveikio galutiniam sprendimui dėl Apeliacinės tarybos atliktos kontrolės intensyvumo.

5. ACER apeliacinės tarybos palyginimas su kitų Sąjungos agentūrų apeliacinėmis tarybomis

74. Manau, kad Bendrojo Teismo atliktas atitinkamai ECHA ir ACER apeliacinių tarybų vykdomos kontrolės intensyvumo palyginimas yra tinkamas, siekiant šio teismo jurisprudenciją dėl ECHA apeliacinės tarybos sprendimams taikomo patikros lygio taikyti ACER apeliacinei tarybai.

75. Bendrasis Teismas, pakartojęs savo poziciją dėl ECHA apeliacinės tarybos (ginčijamo sprendimo 61 punktas) [45], nurodo, kad ji taip pat taikytina ACER apeliacinei tarybai.

76. ACER kritika, susijusi su šia skundžiamo sprendimo dalimi, grindžiama ACER ir ECHA apeliacinių tarybų tikslų, apeliacinių procedūrų (visų pirma sprendimų priėmimo terminų) ir personalui taikomos tvarkos skirtumais. *Aquind* nuomone, dėl tokių skirtumų Bendrojo Teismo atliktas palyginimas netenka galios.

77. Vis dėlto šie skirtumai neturi poveikio Bendrojo Teismo pozicijos, taikomos ir ECHA, ir ACER apeliacinėms taryboms, esmei: tai, kad vykdoma ribota kontrolė, kai tikrinamos tik akivaizdžios klaidos, ir neatliekama išsami ginčijamuose sprendimuose pateiktų sudėtingų techninių, mokslinių ir ekonominių vertinimų analizė, prieštarauja agentūrose įsteigtų apeliacinių organų pobūdžiui.

[43] Šiuo sprendimu iš dalies pakeistas Sprendimo Nr. 1-2011, kuriuo nustatomos Apeliacinės tarybos veiklos ir procedūros taisyklės, 20 straipsnis. Iš dalies pakeisto sprendimo 21 straipsnyje (naujame), kuriuo pakeistas 20 straipsnis, nurodyta, kad Apeliacinė taryba tik patvirtina ACER sprendimą arba perduoda bylą kompetentingam agentūros padaliniui.

[44] Dėl Reglamento 2019/942 28 straipsnio 5 dalies šiek tiek palengvėja Apeliacinės tarybos darbas – ji „gali patvirtinti sprendimą arba perduoti bylą kompetentingam ACER padaliniui“.

[45] „Be kita ko, dėl ECHA apeliacinės tarybos jau buvo nuspręsta, kad šios apeliacinės tarybos vykdoma ECHA sprendime pateiktų mokslinio pobūdžio vertinimų kontrolė neapsiriboja akivaizdžių klaidų buvimo patikrinimu, bet, priešingai, dėl jos narių teisinės ir mokslinės kompetencijos minėta komisija [taryba] turėjo išnagrinėti, ar ieškovės pateikti argumentai galėjo įrodyti, kad svarstymuose, kuriais buvo grindžiamas minėtas ECHA sprendimas, buvo padaryta klaidų (2019 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *BASF Grenzach / ECHA*, T-125/17, EU:T:2019:638, 87–89 punktai). Taigi Apeliacinės komisijos [tarybos] vykdomos kontrolės intensyvumas yra didesnis nei kontrolės, kurią vykdo Sąjungos teismas (pagal analogiją žr. 2019 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *BASF Grenzach / ECHA*, T-125/17, EU:T:2019:638, 124 punktą)“.

78. Kadangi atsižvelgdamas į visa tai, kas išdėstyta, manau, jog Bendrasis Teismas, pareikšdamas tokią poziciją, nepadarė jokios teisės klaidos, ši pirmojo apeliacinio skundo pagrindo dalis taip pat turi būti atmesta.

6. Papildomas argumentas: Apeliacinės tarybos atlikta kontrolė buvo išsami

79. Papildomai ACER nurodo, kad net jei būtų pripažinta (*quod non*), jog Apeliacinė taryba turi atlikti išsamią kontrolę, neapsiribojančią akivaizdžiomis klaidomis sprendimuose, kuriuose pateikti sudėtingi techniniai ir ekonominiai vertinimai, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nuspręsdamas, kad Apeliacinė taryba nagrinėjamu atveju tokios kontrolės neatliko.

80. Vis dėlto pateikiant šį papildomą argumentą neatsižvelgta į tai, kad pati Apeliacinė taryba nusprendė (jos sprendimo 47 ir 52 punktai), jog atliks tik ribotą kontrolę – tikrins tik tai, ar padaryta akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su *Aquind* prašymu taikyti išimtį.

81. Apeliacinė taryba tai aiškiai nurodė kaip principinę nuostatą, kurios ji laikysis, vykdydama veiklą. Taigi nereikėjo išsamiai nagrinėti ACER sprendimo 70–74 ir 94–98 punktų, nes pati Apeliacinė taryba visų pirma nurodė, kad taikys kontrolę, apsiribojančią akivaizdžiomis vertinimo klaidomis. Vadinasi, Bendrasis Teismas šiuo klausimu nepadarė jokios teisės klaidos.

82. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pirmasis ACER apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

VI. Antrasis ACER apeliacinio skundo pagrindas: Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkto pažeidimas

A. Skundžiamas sprendimas

83. Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Apeliacinės tarybos pozicija dėl išimties nėra pateisinama nei pagal Reglamentą Nr. 714/2009, nei pagal TEN-E reglamentą. Šį teiginį jis iš esmės pagrindė tokiais argumentais:

– Apeliacinė taryba nustatė papildomą sąlygą, kurios nėra Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje pateiktame sąlygų sąraše,

– jokia teisės akto nuostata neleidžia manyti, kad teisės aktų leidėjas numatė vienos tvarkos pirmenybę prieš kitą. Abi tvarkos gali būti taikomos alternatyviai,

– pagrindinis kriterijus, kuriuo turi būti vadovaujamasi nagrinėjant prašymą taikyti išimtį, yra Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkte numatytas „investavimo rizikos lygis“, o Apeliacinė taryba jo netaikė,

– tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo procedūros taikymas nėra garantija, kad bus panaikinta linijų jungtims tenkanti rizika.

B. Šalių argumentai

84. ACER kaltina Bendrąjį Teismą padarius „esminę“ teisės klaidą, nes jis nusprendė (visų pirma skundžiamo sprendimo 105 ir 106 punktuose), kad jokia teisės akto nuostata neleidžia manyti, jog teisės aktų leidėjas numatė TEN-E reglamente nustatytos tvarkos pirmenybę prieš Reglamente Nr. 714/2009 įtvirtintą išimčių tvarką.

85. Ši teisės klaida padaryta dėl to, kad Bendrasis Teismas neteisingai išaiškino TEN-E reglamento 12 straipsnio ir Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkto santykį. Remdamasi Reglamento Nr. 714/2009 ir jo pirmtako – Reglamento Nr. 1228/2003[46] – turiniu, tikslu ir kontekstu ACER teigia, kad TEN-E reglamente nustatyta bendroji tvarka, o Reglamente Nr. 714/2009 įtvirtinta išimčių tvarka, kuri turi būti aiškinama siaurai. Tai nėra lygiavertės tvarkos, iš kurių vieną projektų plėtotojai gali laisvai pasirinkti, kaip teigia Bendrasis Teismas.

86. Antroji teisės klaida, kuri, kaip teigia ACER, padaryta skundžiamame sprendime (101–104 punktuose), yra tokia: nurodyta, kad nors galimas finansavimas pagal TEN-E reglamento 12 straipsnį gali būti svarbus kriterijus siekiant nustatyti investavimo riziką, šio kriterijaus negalima laikyti būtina išimties taikymo sąlyga[47].

87. ACER nuomone, kadangi pakankamos finansinės paramos pagal reguliuojamą sistemą nebuvimas yra pagrindinis aspektas siekiant nustatyti, ar investavimo rizika yra padengta, ši analizė netiesiogiai numatyta Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkte ir nėra papildoma sąlyga taikyti išimtį naujai linijų jungčiai.

88. Galiausiai ACER tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą (skundžiamo sprendimo 108 ir 109 punktuose) nuspręsdamas, jog negalima Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje numatytos išimties netaikyti *Aquind* darant prielaidą, kad pateikus paraišką dėl paramos pagal TEN-E reglamento 12 straipsnį būtų suteikta finansinės naudos, leidžiančios panaikinti riziką.

89. ACER laikosi nuomonės, kad galimybė gauti linijų jungties finansavimą, tarpvalstybiniu mastu paskirstant sąnaudas, buvo ne hipotetinė, o pagrįsta tuo, kad *Aquind* jungtis yra bendro intereso projektas, taip pat ACER atlikta sąnaudų, pajėgumų ir naudos analize. Būtent tokios rizikos analizės reikalaujama Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkte, siekiant nustatyti, ar linijų jungties finansinę riziką galima apriboti taikant kitas priemones, o ne leidžiant taikyti bendrosios tvarkos išimtį.

90. *Aquind* nesutinka su ACER argumentais ir mano, kad Bendrasis Teismas nepadarė nė vienos iš teisės klaidų, kuriomis yra kaltinamas.

C. Vertinimas

91. Siekiant geriau suprasti šią problemą, pirmiausia reikėtų paaiškinti abiejų finansavimo tvarkų santykį, paskui išnagrinėti apeliacinio skundo antrojo pagrindo argumentus.

[46] 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų (OL L 176, 2003, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 175).

[47] Bendrasis Teismas nurodė, kad Apeliacinė taryba pateiktą išankstinę paraišką dėl finansinės paramos pagal TEN-E reglamento 12 straipsnį pripažino „visavert[e] sąlyg[a] su investicijomis susijusiai rizikai įrodyti“, o tokia pozicija nepateisinama nei pagal Reglamentą Nr. 714/2009, nei pagal TEN-E reglamentą.

1. Elektros linijų jungčių finansavimas

92. Transeuropinės nuolatinės srovės elektros linijų jungtys yra pagrindinė Europos elektros rinkos plėtros infrastruktūra [48]. Jomis sujungiamos nacionalinės elektros energijos sistemos, užtikrinant elektros energijos tiekimą ir išvengiant jų izoliacijos, taip pat skatinant kurti integruotą Europos elektros energijos rinką, kurioje būtų didesnė konkurencija ir geresnės kainos vartotojams [49].

93. Įrengiant elektros linijų jungtis vykdomi didelės apimties ir technologiškai sudėtingi darbai, kuriems atlikti reikia didelių investicijų ir kurie užtrunka daug metų. Atsižvelgiant į šiuos ypatumus galima paaiškinti, kodėl priimtas TEN-E reglamentas ir sukurta bendro intereso projektų sąvoka, siekiant skirti finansavimą tiems projektams [50].

94. TEN-E reglamento [51] 1 straipsnis susijęs su bendro intereso projektų, būtinų transeuropinės energetikos infrastruktūros prioritetiniams koridoriams ir sritims įgyvendinti, nustatymu. TEN-E reglamente reglamentuojamas ne tik tokių projektų nustatymas ir įgyvendinimas, bet ir numatytos taisyklės, kuriomis siekiama palengvinti ir supaprastinti leidimų išdavimą tokiems projektams, taip pat užtikrinti visuomenės dalyvavimą juose.

95. Nagrinėjamoje byloje ypač svarbus TEN-E reglamento 12 straipsnis, kuriame nustatytos tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo taisyklės ir gairės, atsižvelgiant į su bendro intereso projektais susijusią riziką.

96. TEN-E reglamento 12 straipsnio 3, 4, 5 ir 6 dalyse nustatyta:

– kai tik projektas, priskiriamas prie II priedo 1 dalies a, b, d punktuose ir 2 dalyje nurodytų kategorijų, tampa pakankamo brandumo lygio, jo plėtotojas (-ai) atitinkamai (-oms) nacionalinio reguliavimo institucijai (-oms) pateikia „paraišką dėl investicijų, [į kurią] jie įtraukia prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo“,

– pasikonsultavusios su projekto plėtotoju (-ais), NRI priima „suderintus sprendimus dėl investicinių sąnaudų paskirstymo kiekvienam projekto sistemos operatoriui ir tų sąnaudų įtraukimo į tarifus“,

– „[a]pie sąnaudų paskirstymo sprendimą [NRI] nedelsdamos praneša [ACER] ir pateikia visą su sprendimu susijusią informaciją“,

[48] 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *Baltic Cable* (C-454/18, EU:C:2020:189) 57 punkte nurodyta: „Kaip matyti iš Reglamento Nr. 714/2009 1 straipsnio a punkto, minėtam jungiamosios linijos pajėgumų paskirstymui taikomi suderinti principai, kad būtų galima nustatyti sąžiningas tarpvalstybinių elektros energijos mainų taisykles, taip padidinant konkurenciją elektros energijos vidaus rinkoje“.

[49] Žr. *Report of the Commission Expert Group on electricity interconnection: „Towards a sustainable and integrated Europe“*, 2017 m. lapkričio mėn., https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/report_of_the_commission_expert_group_on_electricity_interconnection_targets.pdf, p. 10–14.

[50] 2014–2020 m. naudojantis finansavimo priemone, vadinama Europos infrastruktūros tinklų priemone, buvo prisidėta prie 107 bendro intereso projektų, kurių bendras biudžetas – 4,7 mlrd. EUR, finansavimo. Beveik du trečdaliai šios sumos panaudota elektros energijos perdavimo ir kaupimo projektams bei išmaniesiems elektros tinklams. Žr. Europos Komisijos informaciją, pateiktą leidinyje *Connecting Europe Facility. Energy. Supported actions 2014–2020*, 2021 m. gegužės mėn., https://cinea.ec.europa.eu/system/files/2021-05/CEF_Energy_supporting-actions_2021.pdf.

[51] TEN-E reglamentas buvo iš dalies pakeistas, nes, patvirtinus Europos žaliąjį kursą ir naujas energetikos politikos gaires, Sąjungos poveikio klimatui neutralumo nebebuvo galima užtikrinti taikant 2022 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2022/869 dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 bei (ES) 2019/943 ir direktyvos 2009/73/EB bei (ES) 2019/944 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 347/2013 (OL L 152, 2022, p. 45).

– jeigu NRI per šešis mėnesius nepasiekia susitarimo dėl paraiškos dėl investicijų, jos nedelsdamos informuoja ACER, kuri gali priimti „sprendimą dėl paraiškos dėl investicijų, įskaitant <…> prašymą dėl tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo, ir dėl investavimo sąnaudų įtraukimo į tarifus būdo“.

97. TEN-E reglamentas priimtas 2013 m.; anksčiau Sąjungos teisėje nebuvo lygiaverčio teisės akto, kuriame būtų numatyta panaši transeuropinės energetikos infrastruktūros finansavimo tvarka [52].

98. Dėl šios priežasties 12 straipsnio 9 dalyje numatyta, kad „[š]is straipsnis netaikomas bendro intereso projektams, kuriems *suteikta*[53]: <…> b) išimtis leidžiant netaikyti [Reglamento Nr. 714/2009] 16 straipsnio 6 dalies <…> pagal [Reglamento Nr. 714/2009] 17 straipsnį; <…> arba d) nukrypti leidžianti nuostata [išimtis] pagal [Reglamento Nr. 1228/2003] 7 straipsnį“.

99. Taip pat galima aiškinti ir TEN-E reglamento 13 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą dėl paskatų, taikomų tokios rūšies transeuropinei energetikos infrastruktūrai.

100. Visų šių teisės aktų tikslas nėra nustatyti alternatyvų taikymą, t. y. rinktis arba reglamentuojamą elektros linijų jungčių finansavimo tvarką, arba išimčių tvarką.

101. TEN-E reglamento 12 straipsnio 9 dalyje ir 13 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje siekiama užkirsti kelią elektros linijų jungčių, kurioms buvo taikoma Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje (ir Reglamento Nr. 1228/2003 7 straipsnyje) nustatyta išimčių tvarka, finansavimui pagal TEN-E reglamento 12 straipsnyje numatytą bendrąją tvarką.

102. Vis dėlto naujoms elektros linijų jungtims, planuojamoms po TEN-E reglamento įsigaliojimo, 12 straipsnio 9 dalis ir 13 straipsnio 1 dalies antra pastraipa neturi reikšmės, nes šios nuostatos gali būti laikomos „pereinamojo laikotarpio“ nuostatomis [54].

103. Reguliuojamos sistemos ir išimčių tvarkos ryšį patvirtina Reglamento Nr. 1228/2003 parengiamieji darbai, į kuriuos Bendrasis Teismas neatsižvelgė. Teisingumo Teismas, aiškindamas Reglamento Nr. 714/2009 16 ir 17 straipsnius, yra rėmęsis šiais parengiamaisiais darbais [55].

104. Taigi Tarybos bendrojoje pozicijoje dėl Reglamento Nr. 1228/2003 priėmimo buvo pateiktas toks Komisijos pareiškimas dėl išimčių tvarkos: „Komisija pabrėžia, kad ketina šią išimtį aiškinti siaurai, siekdama užtikrinti, kad ji būtų taikoma tik tiek, kiek būtina, ypač atsižvelgiant į išimties

[52] TEN-E reglamento pirmtakas yra 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1364/2006/EB, nustatantis gaires transeuropiniams energetikos tinklams ir panaikinantis Sprendimą 96/391/EB ir Sprendimą Nr. 1229/2003/EB (OL L 262, 2006, p. 1). Jame buvo įtvirtinta labai nestabili transeuropinių energetikos tinklų paramos sistema, kurioje nenumatyta bendra šios infrastruktūros finansavimo tvarka, išskyrus galimybę pasinaudoti Sąjungos finansavimu.

[53] Kursyvu išskirta mano.

[54] Reglamento (EB) Nr. 714/2009 23 konstatuojamosios dalies paskutiniame sakinyje taip pat nurodyta, kad „[p]agal [Reglamentą Nr. 1228/2003] suteiktos išimtys ir toliau taikomos iki numatytos jų galiojimo pabaigos, kaip nurodyta sprendime, kuriuo remiantis buvo suteikta išimtis“.

[55] 2020 m. kovo 11 d. Sprendimo *Baltic Cable* (C-454/18, EU:C:2020:189) 48 punktas.

trukmę ir atitinkamus projekto, kuriam taikoma išimtis, pajėgumus, kad būtų įvykdytas tikslas finansuoti itin didelės rizikos investicijas“ [56]. Bendrosios pozicijos C4 punkte pakartota, kad išimtis aiškinama siaurai ir taikoma labai ribotais atvejais [57].

105. Komisijos Energetikos ir transporto generalinis direktoratas paskelbė Reglamento Nr. 1228/2003 aiškinamąjį komunikatą, kad NRI būtų lengviau taikyti reglamentą; jame jis nurodė, kad išimčių tvarka yra išimtinio pobūdžio [58]. Tai nurodyta ir 2009 m. Komisijos tarnybų darbo dokumente [59].

106. Taigi Komisijos parengiamuosiuose darbuose ir aiškinamuosiuose dokumentuose pabrėžta, kad Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje numatyta išimčių tvarka yra išimtinio pobūdžio ir kad ji taikoma subsidiariai, atsižvelgiant į bendrąją elektros linijų jungčių finansavimo tvarką, nustatytą TEN-E reglamente.

2. Pagrindo analizė

107. Manau, kad Bendrasis Teismas, visų pirma pateikdamas motyvus skundžiamo sprendimo 105 ir 106 punktuose, padarė teisės klaidą, nes sutapatino dvi skirtingas teisės sistemas. Kaip jau nurodžiau:

– TEN-E reglamente nustatyta bendroji jungčių, kurios yra bendro intereso projektai, finansavimo tvarka,

– Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje, atvirkščiai, numatytos išimčių taisyklės, t. y. išimčių tvarka, taigi projektų plėtotojams nepripažįstama teisė pasirinkti, ar jų projektas bus vykdomas pagal pirmąją, ar pagal antrąją tvarką.

108. Iš esmės bendro intereso projektu laikomos elektros linijų jungties plėtotojai, norėdami užtikrinti projekto finansinį perspektyvumą, turi laikytis TEN-E reglamente numatytos bendrosios tvarkos (arba, kaip ją vadina ACER, reguliuojamos sistemos), kuri iš esmės išdėstyta šio reglamento 12 straipsnyje.

109. Jeigu projektų plėtotojai negauna paramos paskirsčius sąnaudas tarpvalstybiniu mastu, prireikus jie gali įrodyti, kad jų projekto finansinės rizikos lygis pateisina Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje numatytos išimties taikymą.

[56] SEC/2003/0160 *final*, Komisijos komunikato Europos Parlamentui, kuris pagal EB sutarties 251 straipsnio 2 dalies antrą pastraipą pateiktas dėl Europos Parlamento ir Tarybos bendrosios pozicijos dėl reglamento dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų priėmimo, E priedas.

[57] „Komisija mano, kad griežtos ribojančios sąlygos, kurias papildomai patikslino Taryba, ir Komisijos atliekamas bet kokio reguliavimo sprendimo dėl išimties tikrinimas turėtų būti pakankamos apsaugos priemonės siekiant užtikrinti, kad galimybe taikyti išimtį būtų naudojamasi tik tais atvejais, kai tai yra absoliučiai būtina investicijoms apsaugoti, siekiant vidaus rinkos ir tiekimo saugumo tikslų“.

[58] *Note of DG Energy & Transport on Directives 2003/54-55 and Regulation 1228\03 in the electricity and gas internal market about exemptions from certain provisions of the third party access regime*, 2004 1 30, p. 1: „The possibility for such exemptions is clearly an exception to the general rule of third party access which is the basis of the new competitive market for electricity and gas. Exemptions will therefore only be granted exceptionally and on a case-by-case basis. There will be no block exemptions for specific types of infrastructure and all cases will be assessed on their merits. This consideration is particularly relevant since there is no possibility of exemptions for existing infrastructure and therefore any decision to give new pieces of infrastructure a different status must be clearly justified“.

[59] 2009 m. gegužės 6 d. Dokumentas SEC(2009)642 *final*, *Commission staff working document on Article 22 of Directive 2003/55/EC concerning common rules for the internal market in natural gas and Article 7 of Regulation (EC) No 1228/2003 on conditions for access to the network for cross-border exchanges in electricity – New Infrastructure Exemptions*. 17 punkte nustatyta: „Exemptions are an exception to the general rule of regulated TPA. Such exceptions have to be limited to what is strictly necessary to realise the investment and the scope of the exemptions has to be proportionate“.

110. Vis dėlto, kartoju, plėtotojai negali tiesiogiai pasirinkti išimčių tvarkos, nes dėl to būtų iškreiptas šios tvarkos ir bendrosios tvarkos, pagal kurią teikiama parama naujoms linijų jungtims, santykis. Atsižvelgiant į šį santykį pažymėtina, kad:

– taikant išimčių tvarką laikinai nukrypstama nuo bendrųjų principų, reglamentuojančių pajamų naudojimą, perdavimo tinklų ir perdavimo tinklų operatorių atskyrimą, taip pat trečiųjų šalių prieigą prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų, t. y. pagrindinius Sąjungos elektros energijos rinkos liberalizavimo veiksnius,

– TEN-E reglamente numatyta bendroji paramos tarpvalstybinei energetikos infrastruktūrai tvarka sukurta būtent tam, kad šios infrastruktūros darbų vystytojams nebūtų taikomos išimtys, dėl kurių būtų ribojama laisva konkurencija Sąjungos elektros energijos rinkoje,

– tik tais atvejais, kai ekonominio gyvybingumo negalima pasiekti taikant bendrąją finansinės paramos tvarką, tikslinga išimties tvarka taikyti Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje numatytą išimtį.

111. Dėl to, kad buvo netinkamai suprastas abiejų tvarkų santykis, buvo padaryta dar viena teisės klaida, kuri visų pirma matyti iš skundžiamo sprendimo 101 ir 102 punktų. Juose Bendrasis Teismas nurodė, kad Apeliacinė taryba negalėjo nustatyti, jog norint įrodyti investavimo riziką būtina pateikti išankstinę paraišką dėl finansinės paramos pagal TEN-E reglamento 12 straipsnį.

112. Tiesa, nesant prieinamos finansinės paramos, kyla ekonominė rizika, dėl kurios gali kilti pavojus linijų jungties statybai. Kaip pripažįsta pats Bendrasis Teismas, ACER turi atsižvelgti į šį veiksnį, taikydama Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą sąlygą dėl investavimo rizikos, pateisinančios reguliuojamos sistemos išimtį, buvimo.

113. Taigi ACER turi patikrinti, ar taikant bendrąją tvarką buvo suteikta finansinė parama, siekdama išsiaiškinti, kad yra rizika, ir suteikti arba atsisakyti suteikti išimtį[60]. ACER atliko tokią patikrą, o jos Apeliacinė taryba patvirtino, kad atlikta analizė atitinka Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus.

114. Vis dėlto negalima pripažinti (kaip klaidingai pripažino Bendrasis Teismas), kad laikydamasi tokio požiūrio ACER papildė Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalyje jau nustatytas išimties taikymo sąlygas nauja sąlyga.

115. Be to, ACER ir jos Apeliacinė taryba nereikalavo, kad *Aquind* pateiktų paraišką dėl finansavimo pagal reguliuojamą sistemą. Jos tiesiog įvertino, kiek būtų sumažėjusi ekonominė rizika, siejama su *Aquind* jungties statyba, jeigu pagal reguliuojamą sistemą būtų suteiktas finansavimas. Įvertinusi sąnaudas ir naudą bei kitus aspektus ACER įvertino[61], ar įvykdytas reikalavimas, kad „investavimo rizikos lygis [būtų] toks, kad apskritai nebūtų investuojama, jeigu nebūtų suteikta išimtis“.

[60] Komisija, kai nusprendė netaikyti išimties Čekijos dujų saugyklos operatoriui, rėmėsi panašiais argumentais 2011 m. birželio 27 d. Sprendime C(2011) 4509 dėl išimties, taikomos Dambořice požeminei dujų saugyklai; sprendimą galima rasti adresu https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2011_damborice_decision_en.pdf. Ši išimtis buvo grindžiama dujų srityje taikoma Direktyvos 2009/73 36 straipsnio 1 dalimi ir yra panaši į Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą išimtį.

[61] Šiuo klausimu ACER turi tam tikrą diskreciją, kaip nagrinėjant lygiavertes išimtis, susijusias su dujų rinka, pripažinta 2019 m. gruodžio 4 d. Sprendimo *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo / Komisija* (C-342/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2019:1043) 48 punkte.

116. Taigi manau, kad ACER analizė, kurią patvirtino jos Apeliacinė taryba, buvo tinkama ir kad joje, priešingai, nei nusprendė Bendrasis Teismas, nenustatyta sąlyga, kuri nėra viena iš Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalyje išvardytų išimties suteikimo sąlygų.

117. Be to, Bendrojo Teismo argumentai, išdėstyti skundžiamo sprendimo 107–110 punktuose, yra klaidingi. Du pagrindiniai jo argumentai yra tokie:

– Apeliacinė taryba ir ACER iš esmės rėmėsi hipotetiniu samprotavimu, t. y. „galimybe“, kad pateikus paraišką pagal TEN-E reglamento 12 straipsnį *Aquind* bus suteikta finansinė parama, ir tuo, kad „negalima atmesti galimybės“, jog pagal šią nuostatą palankus sprendimas suteikia potencialiems investuotojams pakankamą garantiją. Dėl finansinės paramos, teikiamos pagal reguliuojamą sistemą, gaunama nauda negali būti paprasčiausiai grindžiama prezumpcija arba laikoma įrodytu faktu,

– galimybė gauti finansinę paramą pagal TEN-E reglamento 12 straipsnį neleidžia automatiškai atmesti su investicijomis susijusios finansinės rizikos. Sąnaudų paskirstymo tarpvalstybiniu mastu procedūros taikymas nėra garantija, kad bus panaikinta visa linijų jungtims tenkanti rizika.

118. Pirmasis argumentas manęs neįtikina. *Aquind* linijų jungtį pripažinus bendro intereso projektu atsirado galimybė ją finansuoti pagal TEN-E reglamente numatytą reguliuojamą tarpvalstybinio sąnaudų paskirstymo ir paskatų sistemą. Taigi ACER ir jos Apeliacinė taryba galėjo nuspręsti, kad šį finansavimą būtų galima skirti *Aquind*, jeigu ji būtų jo prašiusi [62].

119. Bet kuriuo atveju atlikus Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkte numatytą „investavimo rizikos lygio“ analizę ACER privalėjo įvertinti, ar, užuot taikius išimtį, projekto finansinę riziką buvo galima sumažinti naudojantis kitais, bendrais finansavimo būdais, kuriems turėtų būti teikiama pirmenybė. Kartoju, tokių išimčių taikymas dėl jos išimtinio pobūdžio yra „kraštutinė“ priemonė, atsižvelgiant į neigiamą jų poveikį bendrosios elektros energijos rinkos liberalizavimui.

120. Manau, kad antrasis Bendrojo Teismo argumentas taip pat nėra įtikinamas. Aplinkybė (kuri yra patvirtinta), kad taikant TEN-E reglamente numatytą bendrąją finansavimo tvarką nesuteikiama garantija, kad bus panaikinta visa linijų jungtims tenkanti rizika, negali būti pagrindas taikyti Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnyje nustatytą išimtį.

121. Bendro intereso projekto, kaip antai *Aquind* linijų jungties, plėtotojams, siekiantiems padidinti savo projekto finansinę riziką ir taip „priversti“ suteikti išimtį, užtektų neprašyti paramos pagal reguliuojamą sistemą. Galiausiai jiems būtų leista pasirinkti vieną iš dviejų šios rūšies infrastruktūrai taikomų paramos tvarkų, kurios nėra lygiavertės. Iš šių skundžiamo sprendimo argumentų ir vėl matyti mano pirma jau analizuota pagrindinė klaida, kurią skundžiamame sprendime padarė Bendrasis Teismas.

122. Be to, „investavimo rizikos lygio“ analizė būtų automatiškai atlikta, o pati Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkte reikalaujama sąlyga netektų prasmės, jeigu būtų pripažinta, kad išimtį galima taikyti atsižvelgiant į galimą vėlavimą ir netikrumą, susijusį su finansinės paramos teikimu pagal TEN-E reglamente numatytą bendrąją tvarką.

[62] Turiu pridurti, kad *Aquind* vėliau paprašė šio finansavimo pagal bendrąją tvarką.

123. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui patenkinti šį apeliacinio skundo pagrindą, nes Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, aiškindamas Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punktą, siejamą su TEN-E reglamento 12 straipsniu.

VII. Aquind priešpriešinis apeliacinis skundas

124. *Aquind* ne tik prieštaravo ACER apeliaciniam skundui, bet ir pateikė priešpriešinį apeliacinį skundą, kuriame išdėstė šios išvados 19 punkte nurodytus reikalavimus.

125. Kadangi siūlau Teisingumo Teismui atmesti pirmąjį ACER apeliacinio skundo pagrindą ir palikti galioti Bendrojo Teismo sprendimą tiek, kiek juo panaikinamas Apeliacinės tarybos sprendimas, *Aquind* priešpriešinio apeliacinio skundo specialiai nagrinėti nereikės.

126. Iš tiesų skundžiamas sprendimas per apeliacinį procesą turi būti paliktas galioti atmetus pirmąjį pagrindą, net jei antrasis pagrindas patenkintas. Taigi patvirtinamas viso Apeliacinės tarybos sprendimo panaikinimas, nes ji taikė ribotą kontrolę, kuri apsiribojo tik akivaizdžių klaidų patikra. Teisingumo Teismui nėra nei būtina, nei patartina nagrinėti papildomus šio sprendimo panaikinimo pagrindus, kaip to prašo *Aquind*. Vadinasi, *Acquind* priešpriešinis apeliacinis skundas turi būti atmestas.

VIII. Nėra poreikio grąžinti bylą Bendrajam Teismui

127. Pagal Teisingumo Teismo statuto 61 straipsnį, jei apeliacinis skundas yra pagrįstas, Teisingumo Teismas panaikina Bendrojo Teismo sprendimą. Jis gali pats paskelbti galutinį sprendimą, jei toje bylos stadijoje tai galima padaryti, arba grąžinti bylą Bendrajam Teismui.

128. Patvirtinus Bendrojo Teismo sprendimą tiek, kiek juo panaikintas visas ACER apeliacinės tarybos sprendimas, Teisingumo Teismas neturi grąžinti bylos Bendrajam Teismui.

129. Apeliacinė taryba turi įvykdyti Bendrojo Teismo sprendimą pagal Teisingumo Teismo išaiškinimą, pateiktą nagrinėjant apeliacinį skundą, ir neatsižvelgti į šį sprendimą, kiek jis susijęs su Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio ir TEN-E reglamento 12 straipsnio santykiu.

130. Patenkinus antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, bylos nereikėtų grąžinti Bendrajam Teismui, nes, kaip jau nurodžiau, Bendrajam Teismui nebuvo būtina spręsti dėl Reglamento Nr. 714/2009 17 straipsnio 1 dalies b punkto ir TEN-E reglamento 12 straipsnio santykio.

IX. Dėl bylinėjimosi išlaidų

131. Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 138 straipsnio 3 dalį, taikomą apeliaciniame procese pagal jo 184 straipsnį, jeigu kiekvienos šalies dalis reikalavimų patenkinama, o dalis atmetama, kiekviena šalis padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

132. Kadangi siūlau atmesti pirmąjį ACER apeliacinio skundo pagrindą, kaip reikalauja *Aquind*, tačiau patenkinti antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, kiekviena šalis turėtų padengti savo bylinėjimosi išlaidas. Toks pat bylinėjimosi išlaidų paskirstymas turi būti taikomas ir išnagrinėjus priešpriešinį apeliacinį skundą, glaudžiai susijusį su pagrindiniu apeliaciniu skundu.

X. Išvada

133. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

1) atmesti pirmąjį ACER apeliacinio skundo pagrindą;

2) patenkinti antrąjį ACER apeliacinio skundo pagrindą;

3) atmesti visą *Aquind* priešpriešinį apeliacinį skundą;

4) nurodyti ACER ir *Aquind* padengti savo bylinėjimosi išlaidas.